

Episodul 63 Predica de pe Munte - partea 1

În ultimul episod am vorbit despre primul eveniment important pe care îl vedem în perioada de mijloc din Galileea, acesta fiind *Predica de pe Munte*. Am vorbit despre unele înțelegeri greșite, despre când și unde a fost rostită această predică și către cine. Am văzut de asemenea cum această predică are menirea să producă separare și cum acest lucru este în directă legătură cu una din temele majore a slujirii lui Isus care a fost să expună inimile poporului Israel ca să-i separe ca grâul de neghină. Cunoscând aceste lucruri ne putem uita mai îndeaproape la conținutul predicii atât din evanghelia după Matei cât și cea după Luca. În mod specific ne vom uita la câteva "fericiri", porțiunea din *Predica de pe Munte* cu care cei mai mulți suntem familiari.

Atunci Isus Și-a ridicat ochii spre ucenicii Săi și a zis: „Ferice de voi care sunteți săraci, pentru că Împărăția lui Dumnezeu este a voastră! Ferice de voi care sunteți flămânzi acum, pentru că voi veți fi săturați! Ferice de voi care plângeți acum, pentru că voi veți râde! Ferice de voi, când oamenii vă vor urî, vă vor izgoni dintre ei, vă vor ocări și vor lepăda numele vostru ca ceva rău, din pricina Fiului omului! Bucurați-vă în ziua aceea și săltați de veselie; pentru că răsplata voastră este mare în cer; căci tot așa făceau părinții lor cu prorocii. Dar, vai de voi, bogaților, pentru că voi v-ați primit aici mângâierea! Vai de voi care sunteți sătui acum! Pentru că voi veți flămânzi! Vai de voi care râdeți acum, pentru că voi veți plânge și vă veți tângui! Vai de voi, când toți oamenii vă vor grăi de bine! Fiindcă tot așa făceau părinții lor cu prorocii mincinoși! Luca 6:20-26

Am menționat și în ultimul episod dar o vom face din nou aici. Putem vedea diferența dintre cele două tipuri de oameni la care Isus se adresează aici? Cei săraci, cei înfometați, cei ce plâng și cei ce sunt urâți din pricina lui Isus sunt cei care vor fi binecuvântați în veacul viitor. Ei vor primi un loc în împărăția viitoare și vor fi plini de bucurie și vor avea o mare răsplătire în acea Zi. Dar cei care sunt bogați, împliniți, care râd și despre care se vorbește de bine în prezent ei vor primi "vai-urile". Nu le va fi bine în acea Zi. Trebuie să ne aducem aminte și de audiența prezentă - aceasta constă în evrei care credeau că descendența lor biologică din Avraam și tradițiile lor exterioare față de legea lui Moise este ceea ce le va asigura promisiunile împărăției și învierea în veacul viitor. Fariseii, cărturarii și liderii evrei erau cei considerați oamenii neprihăniți. Aceștia erau cei care aveau bogăție, putere, siguranță și erau vorbiți de bine. Oamenii de rând erau săraci, nereligioși și nu erau neprihăniți față de ce credeau fariseii despre ei. Putem vedea ce face Isus în acest pasaj? Isus spune că moștenirea promisiunilor va fi determinată de condiția internă a inimii și nu de lucrurile exterioare.

Ne vom uita la câteva fericiri (nu le vom acoperi pe toate) dar vrem să vedem un iz al acestora în contextul lor.

„Ferice de voi care sunteți săraci, pentru că Împărăția lui Dumnezeu este a voastră!”

Isus își începe predica cu ceva similar în conținut cu cel al lui Ioan Botezătorul. Amândoi folosesc termenul de împărăția lui Dumnezeu. Astăzi, în vremea modernă sunt tot felul de opinii despre ceea ce înseamnă împărăția (acest lucru este datorat unei filozofii și gândiri gnostice infiltrate în creștinism). Vom vorbi mai mult despre acest subiect în studiile viitoare. Totuși evrei care l-au auzit pe Ioan și Isus vorbind despre împărăție cu siguranță au înțeles cuvintele acestora ca însemnând ceva viitor - adică guvernarea finală, eternă din Ierusalim a lui Mesia care va zdrobi toate celelalte împărății de pe pământ. Nu cred că trebuie să înțelegem acest termen referitor la *împărăție* ca fiind o realitate spirituală sau prezența lui Dumnezeu în inimile noastre sau într-o întrunire ci mai degrabă o împărăție geopolitică pe pământ, în

Ierusalim condusă de un descendent a lui David care este Hristos sau Mesia. Așa cum vom vedea în evangheliile, Isus nu redefiniște niciodată împărăția lui Dumnezeu față de cum evreii înțelegeau conceptul împărăției ci ceea ce Isus clarifică este cine va moșteni și care este modalitatea de includere în împărăție. Acest lucru este exact ceea ce Ioan Botezătorul a făcut, nu-i așa? El spunea că cei care vor face faptele pocăinței vor fi cei chemați ca grâul la seceriș. Aceștia vor primi Duhul Sfânt, adevărații copii ai lui Avraam și astfel cei ce vor moșteni promisiunile. Îl avem aici în "prima fericire" pe Isus procedând la fel - clarificând și separând pe cei care vor moșteni împărăția. El spunea de asemenea că cei care nu se vor lupta pentru bogății și avere în acest veac nu vor trebui să se îngrijoreze deoarece o zi va veni când împăratul lui Israel le va lua partea cu dreptate în împărăția ce o va aduce. Trebuie să ne gândim ceea ce am vorbit în episodul 54 când Isus a spus despre sine că El este cel despre care Isaia a prevestit:

„Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia;
Luca 4:18

Nu este o coincidență că prima declarație din predica de pe Munte are de-a face cu banii. Fiecare interacțiune pe care Isus a avut-o în evangheliile cu cei bogați se încheie cu un îndemn ca aceștia să vândă totul și să dea celor săraci și să se alăture lor adunând comori pentru împărăția ce va veni. Să ne gândim la ceea ce Ioan a spus în Luca 3 pentru că atât de mult din cuvintele lui sunt relaționate la posesiuni și bani și cum poporul evreu trebuia să răspundă la acestea în pocăință:

Noroadele îl întrebau și ziceau: „Atunci ce trebuie să facem?” Drept răspuns, el le zicea: „Cine are două haine să împartă cu cine n-are niciuna; și cine are de mâncare să facă la fel.” Au venit și niște vameși să fie botezați și i-au zis: „Învățătorule, noi ce trebuie să facem?” El le-a răspuns: „Să nu cereți nimic mai mult peste ce v-a fost poruncit să luați.” Niște ostași îl întrebau și ei și ziceau: „Dar noi ce trebuie să facem?” El le-a răspuns: „Să nu stoarceți nimic de la nimeni prin amenințări, nici să nu învinuiți pe nimeni pe nedrept, ci să vă mulțumiți cu lefurile voastre.” Lc. 3:10-14

Atunci când Isus va sta pe tron în Ierusalim, împărăția pe care o va instaura va răsturna toate celelalte împărății împreună cu sistemul economic corupt care fie exploatează săracii fie nu poartă de grijă așa cum trebuie de aceștia. Acea Zi va fi așa de severă pentru toți cei bogați și toți cei care au făcut parte dintr-o altă împărăție sau sistem. E un lucru îndrăzneț faptul că Isus spune aceste lucruri, din pricina faptului că autoritățile evreiești, în mod special cele de la Templu și din Ierusalim erau foarte bogate. Desigur, ei erau aceia care se credeau copii ai lui Avraam, cei cărora li se făcuse promisiunea și care se gândeau că vor conduce și în împărăția mesianică. Dar la fel ca Ioan Botezătorul, Isus spune: *Nu! Aveți nevoie de fapte care să vă arate pocăința. Aveți nevoie de o inimă curată. Așa veți moșteni împărăția viitoare.*

Matei spune acest lucru puțin diferit:

Când a văzut Isus noroadele, S-a suit pe munte; și după ce a șezut jos, ucenicii Lui s-au apropiat de El. Apoi a început să vorbească și să-i învețe astfel: „Ferice de cei săraci în duh, căci a lor este Împărăția cerurilor!” Matei 5:1-3

Nu este nicio contradicție aici între Matei și Luca pentru că în gândirea evreiască era o asociere directă între sărăcie și pietate sau așa cum Matei o spune ca "*sărăcie în duh*". Cei care nu sunt împovărați cu averi și posesiuni în acest veac vor fi gata ca mult mai ușor să-și pună nădejdea în gloria veacului viitor, iar cei care sunt în strâmtorare îl vor avea pe Dumnezeu ca singura sursă de încredere. În Noul Testament vedem foarte multe lucruri despre pericolele pe

care iubirea de bani și încrederea în acestea le aduc pe cale. Această fericire este subliniată și în cuvintele lui Isaia unde legătura dintre sărac și sărăcia în duh este evidentă:

„Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M-a trimis să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită. Is. 61:1. Isus este cel ce va face toate acestea. Am văzut acest lucru și în episodul 54.

Haideți să mai vedem o fericire din Matei.

Ferice de cei milostivi, căci ei vor avea parte de milă! Mt. 5:7

Din nou, Isus adresează o problemă a inimii - să arăți milă înseamnă să fi generos, iertând pe alții, având compasiune pentru cei ce suferă dorind ca aceștia să fie vindecați. Așa cum am văzut și vom vedea și în viitor, Fariseii și liderii evreilor sunt de cele mai multe ori cei mai depărtați de aceste lucruri -ei văd greșeli în alții și se înalță pe sine. Această fericire din Matei este similară cu ceea ce Luca ne spune:

Dar Eu vă spun vouă care Mă ascultați: Iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, rugați-vă pentru cei ce se poartă rău cu voi. Dacă te bate cineva peste o falcă, întoarce-i și pe cealaltă. Dacă îți ia cineva haina cu sila, nu-l opri să-ți ia și cămașa. Oricui îți cere, dă-i; și celui ce-ți ia cu sila ale tale, nu i le cere înapoi. Voi însă iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădăjduiți ceva în schimb. Și răsplata voastră va fi mare și veți fi fiii Celui Preaînalt; căci El este bun și cu cei nemulțumitori și cu cei răi. Fiți, dar, milostivi cum și Tatăl vostru este milostiv. Lc. 6:27-36

Isus ne spune că *cei milostivi vor primi milă* - mila de care El vorbește este cea finală a moștenirii promisiunilor lui Dumnezeu prin legămintele pe care le-a făcut cu Israel. *Predica de pe Munte* are o traiectorie escatologică și separă pe cei care vor moșteni împărăția de cei care nu vor moșteni. Mai jos sunt încă câteva versete care întăresc această temă a milei și a sfârșitului veacului:

țineți-vă în dragostea lui Dumnezeu și așteptați îndurarea(mila) Domnului nostru Isus Hristos pentru viața veșnică. Iuda 21

Domnul să-Și verse îndurarea(mila) peste casa lui Onisifor; căci de multe ori m-a mângâiat și nu i-a fost rușine de lanțul meu. Nu numai atât, dar, când a fost în Roma, m-a căutat cu multă grijă și m-a găsit. Dea Domnul să capete îndurare de la Domnul „în ziua aceea”. Tu știi foarte bine cât ajutor mi-a dat el în Efes. 2Tim.1:16-18

Putem vedea mai clar ce se petrece în această predică? "*Fericirile*" în afara contextului evangheliilor și a imagii generale prezentate de scripturi sunt mult mai mult decât sugestii pentru Biserică despre cum să trăiești. Acestea sunt cu totul radicale pentru poporul evreu care ating problemele de interior ale inimii și nu doar reguli exterioare care trebuiesc ținute. Dumnezeu căuta o relație cu poporul său bazată pe pocăință. Cel ce va moșteni împărăția nu va intra datorită descendenței etnice sau doar respectării unor tradiții externe, ci pe baza unei realități interne a inimii. Învățătura fariseilor și a cărturarilor era foarte diferită de cea a lui Isus. Fariseii nu mai predicau despre răspunsul inimii dar tocmai acest lucru este cel pe care Isus îl dorește. Nu e de mirare că mulțimile erau uimite la auzirea învățăturii lui Isus.

